

Školitelský posudek na diplomovou práci Veroniky Milichovské: Antropologická studie matek a novorozenců v kolínském regionu.

Předložená diplomová práce V. Milichovské studentky 5.roč. učitelství Bi-Ze se zabývá regionální analýzou vybraných antropometrických rozměrů fyziologických novorozenců české národnosti narozených na gynekologicko-porodnickém oddělení Oblastní nemocnice v Kolíně. Tato práce navazuje na předcházející diplomové práce obhájené na katedře v minulých letech (od roku 1994 – 2007).

Je všeobecně známo, že zdravotní stav jedince je determinován pozitivními i negativními vlivy svého okolí. Stav životního prostředí je alarmující, sociální zázemí jednotlivce narušené, stoupá frekvence i intenzita stresů. Přímá závislost zdravotního stavu každého jedince a samozřejmě také zdraví gravidní ženy a posléze jejího dítěte odráží hektický životní styl, nutriční problémy spojené s chemizací, zhoršující se životní podmínky jmenované v předchozí větě a další negativní ekologické vlivy.

Sledování průběhu těhotenství, průběhu a způsobu porodu, délka kojení, somatická charakteristika novorozence doplněná o rodinnou a sociální anamnézu rodičů, poslouží jako orientační studie, která podá informaci o sledovaném regionu ve vymezeném časovém úseku. Taková sonda je jistě vítána a v uvedené lokalitě se může stát odrazovým můstkem pro hlubší analýzu. V pojetí řešené problematiky je práce autorky přínosem.

Diplomová práce je velmi přehledně uspořádána a vhodně členěna do jednotlivých kapitol a podkapitol. Práce má rozsah 225 stran včetně 52 literárních citací. Práce je doplněna velkým množstvím barevných obrázků, tabulek a grafů (sloupcové, koláčové, boxploty a histogramy), které jsou vhodně zařazeny do textu práce. 28 stránková příloha, obsahuje dotazníkový formulář vyplňovaný během řízeného pohovoru s matkou v porodnici, velmi zdařilé kartogramy, které udávají průměrný věk matek při porodu jak v ČR tak v Evropě, tabulky a grafy průměrných hodnot sledovaných znaků souboru chlapců a dívek a regresní analýzu.

Těžištěm diplomové práce je antropometrické vyšetření 82 fyziologických novorozenců obojího pohlaví/ 45 chlapců a 37 dívek (získaných na porodnickém oddělení nemocnice v Kolíně). Na tomto místě je třeba ocenit práci, kterou autorka měla se sběrem podkladů pro předloženou diplomovou práci. Všichni, kteří se zabýváme fyzickou antropologií víme, že, technika a náročnost měření tak malých dětí je velmi složitá, ale často i spolupráce ze strany rodičů nebývá příliš vstřícná. Týká se to především zjišťování údajů sociální a rodinné anamnézy. Skromné vystupování, klidný a rozvážený přístup V. Milichovské k novorozencům a jejich matkám dokázaly překonat počáteční nedůvěru jejich probandů a umožnily jí získat potřebné údaje.

Objektivizace velikosti a tvaru mozkové části hlavy, obličeje a dalších tělesných parametrů je již od narození součástí pediatrických resp. neontologických prohlídek dětí v prvních měsících a letech života. Proto se autorka zaměřila jak na rozměry hlavy (délka, šířka a obvod hlavy), tak na dalších 8 somatických rozměrů. Z naměřených hodnot vypočetla 3 indexy (cephalicus, BMI, RI). Z porodopisů získala údaje o porodní hmotnosti a délce novorozence. V práci jsou dále zpracovány údaje získané dotazníkovou metodou a řízeným rozhovorem s matkou o novorozenci, matce a otci.

Získané údaje diplomantka sama precizně statisticky zpracovala vhodně zvolenými matematickými metodami. Vyhodnocené výsledky jsou prezentovány ve velmi pěkně provedených tabulkách a grafech různých typů od krabicových /boxplotů/ přes sloupcové a k barevným koláčovým a vyústily ve velmi zajímavé vztahy, které diplomantka samostatně podrobně rozpracovala.

Výsledky studie jsou velmi obsažné a jsou rozděleny do několika kapitol, které na sebe logicky navazují. První část vlastního výzkumu se týká základního statistického zpracování sledovaných somatických charakteristik zvláště pro každé pohlaví a porovnání intersexuálních rozdílů. Následně zpracovala srovnání vlivu sociálních faktorů na somatometrické rozměry novorozenců z odpovědí matek sledovaných novorozenců. Jedná se o závislost antropometrických údajů k délce těhotenství, četnosti a způsobu porodu, věku, vzdělání, kouření a sportovní aktivitě.

Předložené dotazníkové výsledky je nutno interpretovat s jistou opatrností, protože tyto údaje se získávají pouze dotazem a jsou jistě ovlivněny dotazovaným subjektem.

V diskuzi diplomantka formou přehledných tabulek provádí srovnání svých získaných dat s publikovanými údaji z literatury včetně dosavadní hladiny významnosti a porovnání zjištěných sociálních charakteristik rodičů. Práci uzavírá přehledný závěr.

Veronika Milichovská předkládá velmi zajímavou a obsažnou práci. Pracovala samostatně s mimořádným zaujetím pro danou problematiku. V práci je řada cenných údajů, které jsou použitelné při srovnávacích studiích. Její výsledky přinášejí obecné i konkrétní poznatky pro antropologii mateřství. Vítaný je přínos nejčerstvějších údajů o diskutovaném hlavovém indexu a o proporcionalitě těla novorozenců a hodnocení BMI a RI. Práce může posloužit k eventuálnímu „zmapování“ stavu novorozenců ve sledovaném regionu, které by doplnilo lékařům podklady pro zhodnocení aktuální situace.

Práce má po formální stránce velmi pěknou úroveň a svým obsahem i rozsahem zjišťované problematiky splňuje všechny požadavky na diplomovou práci. Doporučuji k obhajobě.

19. 9. 2007

RNDr. Blanka Vacková, CSc.
vedoucí diplomové práce